

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/55/2024
Identifikačné číslo spisu:	5120202130
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5120202130.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. Š., narodeného XX. V. XXXX, O., O. XXXX/XX, zastúpeného spoločnosťou GARANT PARTNER legal s. r. o., Bratislava, Einsteinova 21, IČO: 36 856 380, proti žalovaným 1/ T. M. M., narodenej X. Y. XXXX, Ž., E. XXXX/X, 2/ K. Š., narodenej XX. M. XXXX, Ž., E. XXXX/X, oboch zastúpených advokátkou JUDr. Kristínou Jošthovou, Žilina, Školská 693/31, o určenie, že vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. PN-23C/24/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 9. januára 2024 sp. zn. 28Co/40/2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 9. januára 2024 sp. zn. 28Co/40/2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom č. k. PN-23C/24/2020-414 z 20. júna 2023 žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že byt č. XX na X. podlaží, vo vchode č. X obytného domu súpisného č. XXXX na ul. E., spoluvlastnícky podiel 610/41380 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu súpisného č. XXXX a spoluvlastnícky podiel 610/41380 k pozemku CKN parcelného č. XXXX o výmere 695 m² zastavaná plocha a nádvorie, všetko zapísané na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX pre k. ú. Ž., obec Ž. (ďalej len „sporný byt“) patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nebohého N. Š., narodeného XX. A. XXXX, zomrelého XX. Y. XXXX, naposledy bytom O., O. XXXX/XX a žalovanej 2/ zamietol; žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 143, § 145 ods. 1 a 2, § 40a, § 39, § 703 ods. 1 a 3 a § 704 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 29a ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu medzi mestom Žilina a žalovanou 2/ (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania a nesporných skutkových tvrdení ustálil, že žalovaná 2/ za trvania manželstva v roku 1999 kúpila od mesta Žilina do svojho výlučného vlastníctva sporný byt. Z čl. VIII. kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanou 2/ a mestom Žilina vyplynulo, že išlo o predaj bytu vo

vlastníctve mesta Žilina žalovanej 2/ za trvania manželstva podľa § 29a zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, a teda že vlastníctvo na základe takejto zmluvy nadobudol nájomca, príp. spoloční nájomcovia. Z kúpnej zmluvy uzavretej dňa 12. marca 2010 medzi žalovanou 2/ ako predávajúcou a žalovanou 1/ ako kupujúcou súd prvej inštancie zistil, že predávajúca sa zaviazala previesť na žalovanú 1/ vlastnícke právo k spornému bytu. Žalovaná 1/ sa zaviazala zaplatiť za prevod predmetu kúpy do jej vlastníctva kúpnu cenu vo výške 1 000 eur, ktorú uhradila predávajúcej v hotovosti pri podpise tejto zmluvy. Z rozhodnutia Správy katastra Žilina č. Z. XXXX/XX z 31. marca 2010 súd prvej inštancie zistil, že správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva k vyššie uvedenej nehnuteľnosti v prospech žalovanej 1/.

1.2. Podľa záveru súdu prvej inštancie skutočnosť, že manželia spolu trvale nežijú, má za následok, že spoločný nájom nevznikne iba vtedy, ak by spoločný nájom vznikol podľa § 703 Občianskeho zákonníka, t. j. ak sa nájomcom bytu stane jeden alebo obaja manželia za trvania manželstva. Podľa § 704 ods. 1 Občianskeho zákonníka totiž ex lege dochádza k vzniku spoločného nájmu bytu manželmi okamihom uzavretia manželstva, ak sa nájomcom bytu stal niektorý z manželov ešte pred uzavretím manželstva. V tejto súvislosti zdôraznil, že uvedené ustanovenie je kogentným ustanovením, od ktorého sa nedá odchyliť zmluvným dojednaním účastníkov nájomného vzťahu. Pre zistenie, či predmetný byt patrila alebo nepatrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) bolo rozhodujúce, kedy sa žalovaná 2/ stala nájomkyňou bytu vo vlastníctve mesta Žilina, ktorý za trvania manželstva s otcom žalobcu odkúpila od mesta do výlučného vlastníctva, t. j. či bola nájomkyňou bytu pred uzavretím manželstva alebo až počas trvania manželstva. V danom prípade, mal súd prvej inštancie za jednoznačne preukázané, že sa žalovaná 2/ stala nájomkyňou sporného bytu pred uzavretím manželstva, a to dňa 1. augusta 1981 t. j. pred uzavretím manželstva dňa 3. novembra 1982. Skutočnosť, či spolu manželia trvale žili alebo nežili, nemá na vznik spoločného nájmu manželov v danom prípade žiadny vplyv (§ 704 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zároveň zo zmluvy č. 3111/07/059/98 o prevode vlastníctva bytu z roku 1999 bolo preukázané, že mesto Žilina ako predávajúci predalo sporný byt žalovanej 2/. Súd prvej inštancie odkázal na názor vyslovený Okresným súdom Piešťany v rozhodnutí pod sp. zn. 14C/22/2016, v ktorom sa žalovaný domáhal určenia vlastníckeho práva k spornému bytu, že kúpna zmluva, ktorú uzavrela za trvania manželstva žalovaná 2/ s mestom Žilina je platná, pretože jej manžel nemohol byť účastníkom tejto zmluvy, ak nebol spoločným nájomcom tohto bytu. Vzhľadom na uvedené žalobu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko vykonaným dokazovaním považoval za preukázané, že sporný byt nepatrila do BSM žalovanej 2/ a N. Š. (otca žalobcu). Nakoľko N. Š. nebol spoločným nájomcom predmetného bytu a rovnako tak sa nemohol stať účastníkom teda zmluvnou stranou zmluvy, ktorej predmetom je prevod vlastníckeho práva k predmetnému bytu. Z uvedených dôvodov žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 9. januára 2024 sp. zn. 28Co/40/2023 odmietol odvolanie žalobcu; žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania proti žalobcovi.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení uznesenia skonštatoval, že dňa 23. júna 2023 žalobca doručil súdu prvej inštancie elektronickú správu, ktorá obsahovala elektronický formulár s názvom „Podanie k existujúcej spisovej značke“ a elektronickú prílohu s názvom „Odvolanie 23.6.2023“ (vo formáte PDF). Prvý elektronický dokument - formulár obsahoval označenie strán a ďalej už len odkazoval na prílohu. Druhý dokument obsahoval v podstate tie isté údaje, ale doplnené o odvolaciu argumentáciu a odvolacie dôvody. Kým prvý dokument bol opatrený kvalifikovaným elektronickým podpisom, druhý dokument žiadny elektronický podpis neobsahoval (výsledok overenia podpisov v spise na č. l. 430). Odvolací súd tento dokument bez podpisu nemohol považovať za autorizovaný podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), ďalej len „zákon o e-Governmente“. Konštatoval, že podmienka kvalifikovaného elektronického podpisu odvolania obsahujúceho odvolacie dôvody ako prílohy elektronického podania vyplýva najmä z ustanovení § 23 ods. 1, § 24 ods. 5, ako aj § 25 zákona o e-Governmente (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ústavný súd“) zo dňa 3.

februára 2022, sp. zn. II. ÚS 442/2021-41, bod 26). Odvolací súd uzavrel, že odvolanie trpí vadami, pre ktoré sa ním nemôže meritórne zaoberať. Ak odvolanie obsahuje odvolacie dôvody, ale nebolo riadne autorizované v zákonnej lehote a ani nebolo doplnené, odvolací súd na tieto dôvody nemohol prihliadať a musel vychádzať z toho, že odvolanie žiadne dôvody neobsahovalo. Z odvolania žalobcu tak neboli zistiteľné žiadne dôvody, pre ktoré by malo byť rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne. Vzhľadom na to, že odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi, tak v odvolacom konaní chýbali argumenty žalobcu umožňujúce priestor na vecný prieskum napadnutého rozhodnutia odvolaním súdom. Keďže na doplnenie odvolacích dôvodov sa nevyzýva a dovolacie dôvody možno dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, ktorá už uplynula, odvolanie trpelo neodstrániteľnou vadou, pre ktorú v odvolacom konaní nebolo možné pokračovať (uznesenie ústavného súdu z 5. novembra 2019, sp. zn. IV. ÚS 90/2019). Na základe uvedených dôvodov odvolanie žalobcu vyhodnotil ako nespĺňajúce náležitosti požadované zákonom, a preto odvolanie podľa § 386 písm. d) CSP odmietol. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a § 256 ods. 1 v spojení s čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý odmietnutím odvolania mu znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ argumentoval tým, že odvolanie z 23. júna 2023 bolo podané elektronicky cez portál eŽaloby vedený Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“). V danom prípade bol využitý elektronický formulár určený pre podania v civilnom procese, nachádzajúci sa v sekcii podania k existujúcemu konaniu a označený ako „Podanie k spisovej značke“. Samotný formulár umožňuje v tejto časti uviesť iba 500 znakov. Následne formulár umožňuje voľbu, a to odôvodnenie podania uviesť v osobitnom poli (umožnených max. 7000 znakov) alebo odôvodnenie uviesť v prílohe k tomuto formuláru. Zo samotného formulára bolo zrejmé, že žalobca v časti E) formulára výslovne ako prílohu uviedol „Odvolanie 23.6.2023“. Žalobca akcentoval, že riadne a úplne vyplnený formulár „Podanie k spisovej značke“ bol žalobcom označený ako odvolanie a podľa požiadavky formulára bol riadne podpísaný autorizovaným elektronickým podpisom. Ak teda na podanie odvolania určený formulár bol riadne a úplne vyplnený, bol podpísaný autorizovaným podpisom, samotný formulár umožňuje časť podania opísať mimo formulár „externe“, z formulára vyplýva aká „externá“ príloha k nemu patrí, a príloha bola k formuláru pripojená a spolu s formulárom odoslaná, javí sa byť postup odvolacieho súdu ako nezákonný z dôvodu prílišného súdneho aktivizmu resp. formalizmu. V tejto súvislosti zdôraznil, že pri funkcionalite pridávania príloh k elektronickému formuláru sa nachádza nasledovné výslovné poučenie: „Podpísanie prílohy: Podpísať elektronickú prílohu je potrebné iba v prípade „Plnej moci na zastupovanie klienta“.“ Ak teda štát prostredníctvom ministerstva spravodlivosti na webovom rozhraní určenom na podávanie súdnych podaní výslovne uvedie k schválenému typu formuláru pre podanie odvolania, že okrem plnej moci nie je potrebné žiadnu inú prílohu podpísať, je vyžadovanie takéhoto podpisu zo strany iného orgánu štátu absurdné a takáto „vada“ nemôže byť pripísaná na účet žalobcu so sankciou v podobe denegatio iustitiae. Podľa názoru dovolateľa nie je možné v danej veci akceptovať právny záver vyplývajúci z nálezu ústavného súdu II. ÚS 442/2021, pretože v prípade, o ktorom rozhodoval ústavný súd, nešlo o podanie cez špecializovaný portál a využitie osobitého formulára so špecifickou vnútornou štruktúrou určeného pre podanie odvolania, ale sa jednalo o zaslanie nevyplneného podania cez portál www.slovensko.sk prostredníctvom funkcionality tzv. „všeobecné podanie“. Z uvedených dôvodov považoval napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne a príliš formalistické. Poukázal na názor vyplývajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/7/2021 zo 14. apríla 2021, z ktorého relevantnú časť citoval. Ďalej akcentoval, že pri posudzovaní otázky formálnych náležitostí procesných úkonov na jednej strane platí, že „nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi“ (III. ÚS 269/2022), ako aj že „obmedzenia a ich výklad nemôžu neprímeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo spochybnené vo svojej podstate“ (III. ÚS 269/2022). Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalované vo vyjadrení k dovolaniu sa stotožnili s rozhodnutím odvolacieho súdu. Poukázali na právny záver vyplývajúci z nálezů ústavného súdu I. ÚS 521/2019, podľa ktorého „všeobecný súd postupoval v súlade so zákonom a jeho postup nemožno vyhodnotiť ako postup nerešpektujúci kogentnú právnu normu, ak odmietol žalobu v dôsledku skutočnosti, že nebola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom, v prípade, ak žalobca postupoval podľa § 23 ods. 1 písm. a) bodu 2 zákona o e-Governmente a domnele využil funkciu pre autorizáciu elektronických podaní, ktorá na Ústrednom portáli verejnej správy nebola v čase podania žaloby poskytovaná.“ Taktiež poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/44/2022, z ktorého relevantnú časť citovali. V tejto súvislosti ďalej podotkli, že právny zástupca žalobcu doručil súdu prvej inštancie dňa 23. júna 2023 elektronickú správu, ktorá obsahovala elektronický formulár s názvom „Podanie existujúcej spisovej značky“ a elektronickú prílohu s názvom „Odvolanie 23.06.2023“ vo formáte PDF, z portálu eŽaloby v elektronickej podobe vo formulári pre odvolanie. Avšak príloha bola bez autorizácie podľa osobitného predpisu (§ 125 ods. 2 CSP). Konanie žalobcu považovali za účelové a šikanózne, ktoré neprimeraným spôsobom bezdôvodne zvyšuje trovy konania. Dovolanie nepovažovali za dôvodné. Uplatnili si nárok na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolač súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolač dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/1994).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých

případoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

13. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal odmietnutie odvolania odvolacím súdom z dôvodu, že nespĺňalo náležitosti vyžadované zákonom, konkrétne absentujúci podpis na prílohe formulára vo formáte PDF, z ktorého dôvodu na túto prílohu neprihliadol a súčasne neuvedenie zdôvodnenia a odvolacieho návrhu v rámci autorizovaného formulára, čím podľa dovolateľa došlo k porušeniu jeho procesných práv v spojení s právom na spravodlivý proces.

14. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

15. Podľa § 127 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis.

16. Podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, a) ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia "pokročilá" podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje, b) kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorého kvalifikovaný certifikát obsahuje minimálny súbor osobných identifikačných údajov reprezentujúcich jedinečným spôsobom fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, a ktorý zahrnul do autorizácie aj kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, ktorá určuje dátum a čas, po ktorom nastala autorizácia, ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis, ktorý musí byť úradne osvedčený.

17. Podľa § 23 ods. 2 zákona o e-Governemente uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uzaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

18. Podľa § 25 ods. 1 zákona o e-Governemente ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť, či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8.

19. Z okolností preskúmvanej veci je nesporné, že odvolanie bolo podané cez portál, vedený Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky využitím elektronického formulára určeného pre podania v civilnom procese, označeného ako „podanie k spisovej značke“. Z jeho obsahu je nesporné označenie podania, spisová značka a názov súdu, ktorému je určené s uvedením, že odôvodnenie podania a návrh rozhodnutia je súčasťou prílohy formulára, s uvedením názvu prílohy odvolanie 23.6.2023 pdf, spôsob doručenia elektronicke, ktorá skutočnosť vyplýva z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe (v spise na č. I. 425 až 430). Podstatnou otázkou pre rozhodnutie v tejto veci bolo posúdenie, či odvolací súd svojím procesným postupom porušil procesné práva dovolateľa, ak odvolanie odmietol z dôvodu, že neobsahuje náležitosti odvolania vyplývajúce z ustanovenia § 363 CSP.

20. Z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že predmetná otázka bola riešená v skutkovo obdobnej veci v uznesení z 28. júna 2024 sp. zn. 4Obdo/19/2023, ktoré bolo publikované v Zbierke rozhodnutí najvyššieho súdu a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod R 50/2024 v znení právnej vety: „Odvolanie podané elektronicke z elektronickej schránky strany sporu na predpísanom formulári podpísanom kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktoré obsahuje dôvody odvolania len v pripojenej prílohe, na ktorú vo formulári výslovne odkazuje, avšak ktorá nebola osobitne podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom strany sporu, sa nedá bez ďalšieho (t. j. bez posúdenia obsahu pripojenej prílohy) považovať za odvolanie podané bez odvolacích dôvodov. Kvalifikovaný elektronický podpis na odvolacom formulári a vo formulári výslovný odkaz na pripojenú, hoci osobitne neautorizovanú prílohu, jednoznačne verifikoval osobu, ktorá odvolanie podávala, čím sa dosiahol zákonom sledovaný účel a kvalifikovaný elektronický podpis dal elektronickému formuláru podobu, na ktorú súd musí prihliadnuť ako na podanie písomné, vrátane k nemu pripojených príloh“. Najvyšší súd pri posudzovaní predmetnej otázky vychádzal z doktríny materiálneho poňatia právneho štátu s odkazom na citovanú judikatúru ústavného súdu (napr. sp. zn. III. ÚS 474/2023, II. ÚS 453/2023, II. ÚS 404/2023, I. ÚS 223/2021), z ktorej relevantné časti citoval. S vyššie prezentovaným názorom sa stotožnil najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 1Cdo/29/2023, 6CdoPr/2/2025, 3Obdo/24/2023, ako aj m. m. R 7/2023).

21. V kontexte uvedeného dovolací súd súhlasí s názorom dovolateľa, že odvolací súd náležitosti podaného odvolania prostredníctvom portálu eŽaloby nesprávne vyhodnotil. Elektronické podanie má rovnaké účinky ako podanie v listinnej podobe (§ 28 ods. 1 e-Governemente), pokiaľ bolo autorizované podľa úpravy vyplývajúcej z ustanovenia § 23 ods. 1 uvedeného zákona. Elektronický formulár „Odvolanie“ bol podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom, podľa ktorého je možné verifikovať osobu, ktorá ho podávala, čím sa dosiahol sledovaný účel a kvalifikovaný elektronický

podpis vrátane pripojenej prílohy, obsahujúcej odvolanie s uvedením odvolacích dôvodov, vrátane odvolacieho návrhu. Uvedené podanie preto spĺňa zákonom požadované náležitosti, ktoré súd musí pri posudzovaní ich splnenia vždy individuálne zohľadniť. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých formálnych podmienok bez zohľadnenia toho, že bol naplnený účel právnej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (II. ÚS 269/2022).

22. K argumentácii odvolacieho súdu týkajúcej sa rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 442/2021 z 3. februára 2022 dovolací súd uvádza, že predmetom ústavného prieskumu v tomto prípade bola otázka týkajúca sa postupu odvolacieho súdu pri podanom odvolaní elektronickou formou vo formáte MS Word, ktoré nebolo autorizované podľa zákona o e-Governmente. Autorizovaná bola iba sprievodná strana. Naproti tomu v prejednávanej veci, ktorá je predmetom tohto rozhodnutia, bolo odvolanie žalobcu podané elektronicky prostredníctvom formulára na podanie odvolania, ktoré bolo autorizované podľa zákona o e-Governmente elektronickým podpisom a ako príloha bol k nemu pripojený súbor vo formáte PDF, ktorý obsahoval odôvodnenie tohto odvolania. Preto ide o odlišnú skutkovú situáciu, aká nastala v konaní, prejednávanom v rozhodnutí ústavného súdu, ktorým argumentoval odvolací súd. K rozhodnutiam uvedeným žalovanými, a to k rozhodnutiu sp. zn. I. ÚS 521/2019 a sp. zn. 2Obdo/44/2022 dovolací súd uvádza, že v uvedených prípadoch bol skutkový stav taký, že podanie, ktoré bolo v uvedených rozhodnutiach posudzované bolo celkom podané bez zaručeného elektronického podpisu, teda závery vyplývajúce z uvedených rozhodnutí nie sú aplikovateľné na danú vec.

23. Nadväzujúc na uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že dovolateľ opodstatnene namietal porušenie jeho procesných práv v takej intenzite, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, preto prípustnosť, ale aj dôvodnosť uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP je daná.

24. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie, v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 a § 390 CSP).

25. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

26. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejsť a rozhodnúť o po danom odvolaní žalobcu.

27. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.